

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

5. oktober 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 559 (Alm. del) af 21. september 2016 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Ministeren bedes oplyse, hvordan det vil påvirke den offentlige saldo i 2025, hvis der i 2025 i forhold til grundforløbet laves følgende prioriteringer af det økonomiske råderum på 39,5 mia. kr. suppleret med indtægter på 1 mia. kr. fra annullering af de aftalte lempelser af arveafgiften på finansloven for 2016. Alle beløb er i 2017-priser efter tilbageløb og adfærd.

- Vækst i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger på 26,5 mia. kr. i 2025
- Pulje til vækstreform på 3 mia. kr.
- Pulje til opkvalificeringsreform på 1,5 mia. kr.
- Pulje til tryghed for boligejerne på 4 mia. kr.
- Pulje til velfærdsprioriteter og reserve på 5,5 mia. kr.

Svar

Baseret på de oplyste forudsætninger indgår der i 2025 finansiering for 40,5 mia. kr., mens der tilsvarende foreslås prioriteringer for 40,5 mia. kr., *jf. tabel 1*. Virkningen på den strukturelle saldo i 2025 er således neutral.

Tabel 1

Oversigt over virkning på den strukturelle saldo af oplyste finansieringselementer og prioriteringer

	2025
Oplyste finansieringselementer i alt, mia. kr.	40,5
Økonomisk råderum i grundforløb ¹⁾	39,5
Annullering af lempelse af arveafgiften	1,0
Oplyste prioriteringer, mia. kr.	40,5
Vækst i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger på 0,6 pct. årligt i gennemsnit	26,5
Pulje til vækstreform	3
Pulje til opkvalificeringsreform	1,5
Pulje til tryghed for boligejerne	4
Pulje til velfærdsprioriteter og reserve på 5,5 mia. kr.	5,5

Anm.: 1) Det økonomiske råderum i grundforløbet er opgjort som den mulige vækst i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger i forhold til niveauet i 2016 inden for målet om balance på den strukturelle saldo i 2020 og 2025.

Kilde: Egne beregninger på de oplyste forudsætninger.

Størstedelen af den oplyste finansiering afspejler det eksisterende råderum i grundforløbet – dvs. råderummet i et forløb uden nye tiltag.

I de nærmest kommende år frem mod 2020 er det eksisterende råderum snævert i lyset af de prioriteringer, der oplyses i spørgsmålet og de øvrige opgaver, der vil skulle håndteres – herunder afskaffelse af PSO-afgiften og en styrkelse af skattevæsnet.

Hvis det antages, at der er en gennemsnitlig offentlig forbrugsvækst på 0,6 pct. årligt frem mod 2020¹ vil det eksempelvis lægge beslag på hele det eksisterende råderum på 11³/₄ mia. kr. Såfremt der i dette tilfælde ikke tilvejebringes yderligere finansiering, vil der som udgangspunkt ikke være plads til de opgaver, der på s. 27 i *Stol på Danmark* benævnes som pligt opgaver. Det gælder afskaffelse af PSO-afgiften og et robust pensionssystem, hvor det kan betale sig at spare op. Disse vil som udgangspunkt ikke kunne rummes inden for det råderum på 1 mia. kr., der tilvejebringes fra afskaffelse af lempelsen af arveafgiften, hvis det lægges til grund, at *Stol på Danmark* baserer sig på de samme løsninger af pligt opgaverne, som regeringen foreslår med Helhedsplanen.

Der har været en offentlig debat om de beregninger, der lå til grund for mine udtalelser om *Stol på Danmark* i en artikel i Politikken d. 27. september, herunder særligt de antagelser, der lå til grund for beregningerne. Jeg har herudover kommenteret på Socialdemokratiets kritik af de pågældende beregninger på regeringen.dk

Nedenfor følger uddybende og konkrete bemærkninger til de antagelser, der ligger til grund for beregningerne:

Finansiering af PSO

Det fremgår af *Stol på Danmark*, at PSO-udfordringen skal løses (side 27). Det indebærer en merudgift på ca. ³/₄ mia. kr. i 2017, stigende til ca. 3. mia. kr. i 2020 og ca. 4 mia. kr. i 2025. De angivne merudgifter forudsætter, at der ikke foretages billiggørelser, herunder fx afløsning af de kystnære havvindmøller.

I *Stol på Danmark* står der angivet, at merudgifterne til PSO-udfordringen ikke skal løses ved finansiering fra råderummet, men der angives ingen konkret finansiering. Da staten er forpligtet til at afholde udgifterne (i form af udbetaling af støtte til fx havvindmølleparker), vil det uden konkret anvist finansiering være råderummet, der skal finansiere udgifterne, hvorfor dette er lagt til grund. En konkret anden mulig finansiering ville i givet fald have karakter af skatte- og afgiftsstigninger og/eller besparelser på andre områder.

Finansiering af Togfonden DK

Det fremgår af *Stol på Danmark*, at alle projekterne i Togfonden DK skal gennemføres (s. 24).

¹ I *Stol på Danmark* fremgår det, at der afsættes 26,5 mia. kr. frem mod 2025 til offentligt forbrug, svarende til en gennemsnitlig vækst på 0,6 pct. årligt, jf. s. 25.

Såfremt det antages, at projekterne gennemføres med den oprindeligt forudsatte afløbsprofil indebærer det en merudgift på 2 mia. kr. i 2020 i forhold til indbudgetteringen af togfonden på regeringens finanslovsforslag for 2017. Denne merudgift vil skulle finansieres inden for det eksisterende råderum. Alternativt vil togfondsprojekterne skulle finansieres af skattestigninger eller omprioriteringer fra andre områder.

Såfremt det lægges til grund, at togfondsprojekterne gennemføres med en alternativ afløbsprofil, vil merudgiften i året 2020 kunne reduceres, idet dette dog vil skulle modsvares af en tilsvarende merudgift i enten årene før eller efter.

Der er blevet henvist til en politisk aftale om Togfonden, som skulle indebære merudgifter på 0,3 mia. kr. i 2020 i forhold til regeringens finanslovsforslag for 2017. Aftalen indeholder imidlertid kun konkret prioritering af en del af togfondsprojekterne, svarende til samlede udgifter på ca. 13,5 mia. kr. Det fremgår af aftalen, at parterne i forligskredsen mødes senest i 2019 for at drøfte udmøntningen af de resterende projekter, herunder timing og finansiering.

Såfremt alle projekterne i Togfonden DK skal gennemføres, vil den samlede udgift på ca. 27 mia. kr. skulle prioriteres indenfor den eksisterende økonomi i den udstrækning projekterne gennemføres frem mod 2025. Alternativt vil togfondsprojekterne skulle finansieres af skattestigninger eller omprioriteringer fra andre områder.

Det bemærkes, at der på FFL17 er indbudgetteret togfondsprojekter med samlede udgifter på i alt ca. 3 mia. kr. frem til 2020.

Finansiering af et robust pensionssystem

Det fremgår af *Stol på Danmark*, at der skal sikres et robust pensionssystem, hvor det kan betale sig at spare op (s. 27). Såfremt det antages, at et sådant system skal indrettes som foreslået i regeringens Helhedsplan², indebærer det en merudgift på ¼ mia. kr. i 2020 stigende til knap 2 mia. kr. i 2025, som skal finansieres inden for det eksisterende råderum. Alternativt vil det skulle finansieres af skattestigninger eller omprioriteringer. Ellers bør der anvises en metode, hvormed man kan gøre pensionssystemet robust uden, at det medfører merudgifter.

Provenu fra kontanthjælpsloft og integrationsydelse

Provenuet fra indførelse af kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen på årligt ca. 1 mia. kr., som regeringen ønsker at anvende til skattelettelser, er ikke omtalt i *Stol på Danmark* og indgår således heller ikke i det beregnede råderum i *Stol på Danmark* (finansieringsoversigten, s. 32).

Det vurderes på den baggrund – og i overensstemmelse med normal praksis - at dette provenu heller ikke bør indgå i en vurdering af råderummet i *Stol på Danmark*.

² Provenuet indeholder virkningen af regeringens forslag om obligatorisk opsparing, tiltag vedr. alderspension samt PensionsBonus.

Såfremt det lægges til grund, at dette provenu ikke prioriteres til skattelettelser, som forudsat i aftalerne³ om kontanthjælpsloft, integrationsydelse og straksindgreb, men i stedet prioriteres til at øge råderummet, vil råderummet i *Stol på Danmark* isoleret blive forhøjet med 1,2 mia. kr. i 2017, 1,1 mia. kr. i 2018 og 1,0 mia. kr. årligt fra 2019 og frem.

Rammen til erhvervsbeskatningsudvalget

Rammen til erhvervsbeskatningsudvalget på årligt ca. 0,2 mia. kr., er ikke omtalt i *Stol på Danmark* og indgår således heller ikke i det beregnede råderum i *Stol på Danmark* (finansieringsoversigten, s. 32).

Det vurderes på den baggrund – og i overensstemmelse med normal praksis – at dette provenu heller ikke bør indgå i en vurdering af råderummet i *Stol på Danmark*.

Såfremt det lægges til grund, at rammen til erhvervsbeskatningsudvalget prioriteres til at øge råderummet, vil råderummet isoleret blive forhøjet med 0,2 mia. kr. årligt.

Balance i 2020

Helhedsplanen reducerer den langsigtede udfordring for de offentlige finanser – den såkaldte hængekøjeudfordring – markant. Samtidig øger tiltagene i Helhedsplanen arbejdsudbuddet frem mod 2020. Begge dele er afgørende for, at der er plads til en lempeligere sti for den strukturelle saldo og dermed råderumsbidraget på 5,3 mia. kr. i 2020 herfra, jf. s. 42 i *DK2025 – Et Stærkere Danmark*.

I *Stol på Danmark* indgår ikke tiltag, som øger arbejdsudbuddet. Det fremgår eksempelvis af s. 15, at ”Vi mener ikke, at tiden er til nye arbejdsudbudsreformer”. Ligeledes fremgår det ikke af *Stol på Danmark*, at der indgår tiltag, der markant mindsker det langsigtede pres på de offentlige finanser.

Herudover angives det i *Stol på Danmark*, at der tages afsæt i den økonomiske ramme, der er til rådighed i 2025 uden gennemførelse af yderligere arbejdsudbudsreformer. På den baggrund er det råderum, som ligger i grundforløbet for regeringens 2025-plan lagt til grund for beregningerne af *Stol på Danmark*, herunder grundforløbets antagelse om balance i 2020.

Investeringsudfordringen

Såfremt investeringsudfordringen skal løses, vil der skulle afsættes midler hertil.

Regeringen har i Helhedsplanen afsat 5 mia. kr. over perioden 2017-2020, herunder 1 mia. kr. i 2020, til at håndtere investeringsudfordringen samlet set. Det er ikke angivet i *Stol på Danmark*, hvordan investeringsudfordringen skal løses, og der er ikke afsat midler hertil. Det lægges derfor til grund, at udfordringen skal håndteres inden for det eksisterende råderum. Alternativt vil investeringsudfordringen

³ Aftale mellem regeringen Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om en ny integrationsydelse, der gælder for personer, der kommer til landet og ikke har opholdt sig i landet i mindst syv ud af de sidste otte år af 1. juli; Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om et kontanthjælpssystem, hvor det kan betale sig at arbejde – Jobreform fase 1 af 18. november 2015; Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om finansloven for 2016 af 19. november.

skulle finansieres via skattestigninger eller der vil skulle foretages tilsvarende reduktioner af de planlagte investeringer eller andre offentlige udgifter.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister